

«Δὲν εἶναι ἔκτακτο ἢ προσωρινό, ἀλλὰ ἐπαναλαμβανόμενο ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες, με τρόπο πασιδηλο καὶ ἱστορικῶς καταγεγραμμένο»

Τὸ Ἅγιον Φῶς: **Πότε ἐμφανίστηκε γιὰ πρώτη φορά** **καὶ ποιὰ εἶναι ἡ ἱστορία του***

Ἡ ἔλευση τοῦ Ἁγίου Φωτὸς στὸν Πανάγιο Τάφο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, κάθε Μεγάλο Σάββατο, εἶναι τὸ μοναδικὸ θαυματουργικὸ γεγονός στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία ποὺ λαμβάνει χώρα κάθε χρόνο, τὴν ἴδια ἡμέρα, γιὰ περισσότερο ἀπὸ μία χιλιετία.

Κάθε χρόνο, κατὰ τὴν μεσημβρία τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ἕνα Φῶς πηγάζει ἀπὸ τὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀναφλέγει τὴν ἀποκαλούμενη «ἀκοίμητη» κανδήλα στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Τάφου, ἐνῶ ταυτοχρόνως γαλαζόλευκες ἐκλάμψεις τοῦ ἴδιου Φωτὸς διαχέονται μέσα στὸν Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως, φωτίζοντας τὸν χῶρο καὶ ἀναφλέγοντας κάποιες ἀπὸ τὶς κανδηλές καὶ τὶς λαμπάδες τῶν πιστῶν.

Δὲν εἶναι μόνο οἱ Ὀρθόδοξοι ποὺ παίρνουν μέρος στὴν Τελετὴ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς, ἀλλὰ πολλοὶ ἀλλόθρησκοι, ὅπως Ἀρμένιοι καὶ Κόπτες, ποὺ περιμένουν ἔξω ἀπὸ τὸν Πανάγιο Τάφο τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ ἀνάψουν τὶς λαμπάδες τους ἀπὸ τὸν ὀρθόδοξο Πατριάρχη, μιᾶς καὶ τὸ Ἅγιο Φῶς ἀνάβει μόνο στοὺς Ὀρθοδόξους. Ἐπίσης, Ἑβραῖοι ἀστυνομικοὶ εἶναι πάντα παρόντες μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν Πανάγιο Τάφο καὶ μάρτυρες τοῦ γεγονότος αὐτοῦ κάθε χρόνο.

Ἐντύπωση προκαλεῖ, ἐπίσης, τὸ γεγονός ὅτι οἱ Μουσουλμᾶνοι τῶν Ἱεροσολύμων, ἂν καὶ ἀλλόθρησκοι, συμμετέχουν κατὰ χιλιάδες στὴν Τελετὴ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς, ἀποδέχονται τὴν αὐθεντικότητα τοῦ θαύματος καὶ μεταφέρουν τὸ Φῶς με εὐλάβεια στὰ τζαμιά καὶ στὶς κατοικίες τους, ὅπου τὸ διατηροῦν ἄσβεστο καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ ἔτους.

Σήμερα, μετά από δυο χιλιετίες, το ίδιο Φῶς εξακολουθεῖ νὰ ἐμφανίζεται στὸν ἴδιο τόπο, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Τάφου τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω ἀπὸ Αὐτόν, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Τελετῆς τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔχει καταγεγραμμένη διάρκεια ζωῆς τουλάχιστον δώδεκα αἰώνων. **Τ**ὸ Ἅγιον Φῶς δὲν ἐνεφανίσθη μόνο δύο φορές στὴν Ἱστορία, ὅταν ὁ Πανάγιος Τάφος εἶχε καταληφθεῖ ἀπὸ τοὺς Παπικοὺς καὶ τοὺς Ἀρμενίους.

* * *

Πότε ὁμως τελέστηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ Θαῦμα;

Τὸ Ἅγιον Φῶς ἐφανίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ὥρα ποὺ ἔλαβε χώρα ἡ Ἀνάσταση τοῦ Θεανθρώπου, μετὰ τὰ μεσάνυχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου καὶ λίγες ὥρες πρὶν ἀπὸ τὸ ξημέρωμα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, μὲ πιθανότερη ἡμερομηνία τὴν 5ῃ Ἀπριλίου τοῦ 33 μ.Χ.

Τὸ Φῶς αὐτὸ ταυτίζεται μὲ τὸ ὑπερφυῆς Φῶς ποὺ διέλαμψε μέσα στὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ τὴν ὥρα τῆς Ἀναστάσεώς Του.

Ὅπως μᾶς ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, «καὶ τρέχοντας ὁ Πέτρος, ἔφτασε στὸ μνήμα, καὶ βλέποντας τὸ φῶς ἐντὸς τοῦ Τάφου ἐξεπλάγαι». **Τ**ὴν ἴδια μέρα ποὺ ἀναστήθηκε ὁ Χριστὸς καὶ ὅταν ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, ἡ Ἰωάννα, ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβ, μαζὶ μὲ ἄλλες γυναῖκες πῆγαν στὸ Τάφο τοῦ Χριστοῦ, παρατήρησαν ὅτι ἓνα λευκὸ φῶς ἔλουζε τὸν Τάφο. **Ἔ**τσι μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο μπόρεσαν καὶ εἶδαν μέσα στὸν σκοτεινὸ Τάφο τὴν σινδὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν Τάφο ποὺ ἦταν ἄδειος.

Ἡ πρώτη παρουσία τοῦ Θαύματος τοῦ Ἁγίου Ἀκτίστου Φωτὸς συναντᾶται ἀκριβῶς τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν νεκρῶν γιὰ νὰ δοξαστεῖ διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του μέσα σὲ ἓνα ἀπερινόητο καὶ ἀπρόσιτο Φῶς.

Τὸ ἴδιο Φῶς γεμίζει τὸν Πανάγιο Τάφο, κάθε χρόνο, κατὰ τὴν Τελετὴ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

* * *

Μαρτυρίες ἢ διηγήσεις, ποὺ νὰ περιγράφουν τὴν συγκεκριμένη Τελετὴ κατὰ τοὺς πρώιμους χριστιανικοὺς αἰῶνες, δὲν ἔχουν διασωθεῖ. **Ἔ**χουν διασωθεῖ ὁμως κάποια ἀρχαῖα λυχνάρια, ποὺ οἱ ἐπιγραφές τους ρίχνουν περισσότερο φῶς σχετικὰ μὲ τὴν ἀρχαιότητα τῆς Τελετῆς.

Σύμφωνα με τὸν Ἑλληνα κληρικὸ Νικήτα (10ος αἰ.), τὸ Ἅγιο Φῶς ἄρχισε νὰ ἐμφανίζεται ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ, ἀμέσως μετὰ τὴν Ἀνάληψή Του, κάθε Μεγάλο Σάββατο χωρὶς καμία διακοπὴ στὸ πέρασμα τῶν αἰῶνων.

Ὁ Ἄραβας Ἱστορικὸς ἄλ-Μασούντι καὶ ὁ Ἀρμένιος ἱστορικὸς Κιρακὸς ἀνάγουν τὴ χρονικὴ ἀφετηρία τοῦ Θαύματος λίγο ἀργότερα, καὶ ἀναφέρουν ὅτι τὸ Ἅγιο Φῶς ἄρχισε νὰ ἐμφανίζεται κατὰ τὴν περίοδο κατασκευῆς τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, δηλαδὴ τὴν περίοδο 326-336 μ.Χ. Ὁ Ἱστορικὸς Κιρακὸς ἀναφέρει ἐπιπλέον, ὅτι τὸ πρῶτο ἱστορικὸ πρόσωπο ποὺ βίωσε τὸ Θαῦμα εἶναι ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Φωτιστής, περὶ τὸ ἔτος 330 μ.Χ.

* * *

Ἡ καλοπροαίρετη ἀπιστία ἐναντι τῶν ἔκτακτων «ὑπερφυσικῶν» φαινομένων εἶναι ἀπαραίτητη καὶ σὲ πλήρη συμφωνία μετὰ τὸ παράγγελμα τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη περὶ δοκιμῆς τῶν πνευμάτων «ἐὰν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεόν». Ὅμως, στὴν περίπτωση τοῦ Ἁγίου Φωτὸς, πρόκειται γιὰ ἓνα γεγονός ποὺ δὲν εἶναι ἔκτακτο ἢ προσωρινό, ἀλλὰ ἐπαναλαμβανόμενο ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες, μετὰ τρόπο πασιδῆλο καὶ ἱστορικῶς καταγεγραμμένο.

Γιὰ πολλοὺς ἀνθρώπους ἡ ἐμφάνιση τοῦ Ἁγίου Φωτὸς κάθε Μεγάλο Σάββατο στὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἓνα ἀληθινὸ Θαῦμα. **Γιὰ ἄλλους ὄχι. Οἱ ἀπόψεις διίστανται καὶ εἶναι ὅλες σεβαστές.**

• **Ἰδιαίτερη ἀξία** ἔχει ἐπίσης καὶ ἡ προσπάθεια ἐπιστημονικῆς προσέγγισης τοῦ ὅλου ζητήματος. **Οἱ μετρήσεις** τοῦ φάσματος τῆς ἠλεκτρομαγνητικῆς ἀκτινοβολίας ποὺ πραγματοποιήθηκαν γύρω ἀπὸ τὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ τὸ Μεγάλο Σάββατο τοῦ 2008, ἀπὸ τὸν Ρῶσο Φυσικὸ Δρ. Ἀντρέϊ Βολκόβ, παρουσιάζουν μεγάλο ἐνδιαφέρον.

• **Ἡ** σοβαρότερη ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ποὺ ἔχει γίνεῖ μέχρι σήμερα εἶναι αὐτὴ τοῦ Χάρη Σκαρλακίδη, Ἀρχιτέκτονος, ὁ ὁποῖος ἔχει συγγράψει δυὸ βιβλία, στὰ ὁποῖα ἀναφέρονται ἐβδομήντα ἱστορικὲς μαρτυρίες καὶ διηγήσεις δεκάδων Περιηγητῶν, Χρονογράφων, Σταυροφόρων, Μουσουλμάνων Ἱστορικῶν, Χριστιανῶν Προσκυνητῶν καὶ ἀπλῶν ταξιδιωτῶν, οἱ ὁποῖοι εἴτε ἔζησαν τὸ Θαῦμα τοῦ Ἁγίου Φωτὸς ἀπὸ κοντὰ, εἴτε πληροφορήθηκαν γι' αὐτὸ ἀπὸ ἄλλους αὐτόπτες μάρτυρες.

Ὅλες αὐτὲς οἱ μαρτυρίες, μετὰ ἐντυπωσιακὰ ὁμόφωνο τρόπο, κάνουν λόγο γιὰ ἓνα φῶς ἢ γιὰ ἓνα πῦρ ποὺ κατέρχεται θαυματουργικὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐνώπιον τοῦ πλήθους καὶ ἀνάβει τὴν κανδή-

λα ελαίου μέσα στὸν ἄδειο Τάφο τοῦ Χριστοῦ.

Ἦ Χάρης Σκαρλακίδης ἐξιστορεῖ τὴν προσωπικὴ του ἐμπειρία ποὺ ἔζησε στὸν Πανάγιο Τάφο:

«Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1998, εὐρισκόμενος σὲ ἓναν πολὺ σκοτεινὸ χῶρο τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶ, τὴν ὥρα ποὺ ἐφανίστηκε τὸ Ἅγιον Φῶς ἀντίκρισα κάποιες γαλαζόλευκες ἐκλάμψεις νὰ διαχέονται στὸν χῶρο καὶ τὴν λαμπάδα ἐνὸς πιστοῦ νὰ ἀναφλέγεται ἀπὸ μόνη της ἐνώπιόν μου».

(*) Βλ. <https://imkifissias.gr/index.php/anakinosis-2/618-anakoinoseis-2019/3528-to-agion-fos>. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.